

700

BUDAPESTI ÉPÍTŐ MESTEREK, KŐMIVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ACS MESTEREK
IPARTESTÜLETE

1908 **KÖZLEMÉNYEK** 1908
KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
□□□□□□□□□□ IV. ÉVFOLYAM. □□□□□□□□□□

121—22. SZÁM SZERKESZTŐ: SZIKLAI ZSIGMOND ÉPÍTŐ MESTER NOVEMBER 19

Előljárósági ülés. Az előljáróság *Jakabffy* Ferenc ipartestületi elnök elnöklése mellett folyó hó 17-én ülést tartott.

Elnök *Perndl* Flóris pénztárosnak az előljáróság őszinte részvétét fejezi ki apósa elhunytja alkalmából.

Elnök bejelentette, hogy a munkavezetők III. tanfolyama folyó hó 16-án 27 hallgatóval megnyitott. A megnyitáson részt vettek a budapesti állami felső építő ipariskola igazgatója *Kolbenheyer* Gyula kir. tanácsos, az országos iparegyesület nevében *Alpár* Ignác műépítő és a tanári kar.

Az adófelügyelőség az ipartestület által házában saját céljaira használt helyiségek után a házbéradómentességet folyó évi január 1-től megadta. Az 1903. évig visszahatólag kért adómentességet megtagadta. Ez utóbbi ellen az ipartestület főlegbe.

A munkavezetők tanfolyamából folyólag az előljáróság elnök indítványára építési anyagok gyűjteményének berendezését határozza el.

Tudomásul vette az előljáróság, hogy a kereskedelmi miniszter *Kiss* József volt kisebb kőműves iparosnak építő mesteri iparendélyét, melyet ez Gyöngyös város tanácsától szerzett építő mesteri iparendély alapján nyert helyben, érvényen kívül helyezte és bevonatni rendelte.

Tudomásul vette *Stumpf* Pál és *András*nak iparkihágás miatt 10—10 koronára, *Maurer* Sándor bádogosnak 20 koronára, *Mayer* Károly kisebb ács iparosnak 25 koronára, *Engelberger* Istvánnak 25 koronára, *Szultzberger* Ignácnak 25 koronára, *Charvát* Jánosnak 100—100 koronára történt megbüntetését.

Elnök bejelentette, hogy kezdeményezni fogja, mikép az építésügyi szabályzat tervezetét a magy. mérnök és építészegylet, a magyar építőmesterek egyesülete és a magyar építő művészek szövetsége az ipartestülettel egyesülten tárgyalják és véleményüket közösen terjesszék a fővárosi közmunkatanács elé, hogy a szaktestületek egyhangu véleménye nagyobb nyomatékot nyerjen. Az előljáróság elnök bejelentését helyeslőleg tudomásul vette.

Az állami munkás háztelepek ügyében a pénzügyminiszter úr hozzá intézett fölterjesztésünkre f. hó 16-án kelt leirattal válaszolt.

Érdeklődésünkről a miniszter örömmel vett tudósítást és méltányolva a fölterjesztésünkben felhozott jelentős szempontokat, eleve is kijelenti, hogy azt a javaslatunkat, mely szerint a munkás telepek felépítése több részre osztva adassék vállalatba, megfontolás tárgyává teendő s amennyiben a gyors és olcsó építkezés ezt megengedi, annak idején készséggel veendő figyelembe.

□ □

□ □

Adakozások a Jakabffy Ferenc-féle könyvalapítványra. A Bloch Leo építő mester kartársunk által munkavezetőknek, segédeknek és tanoncoknak szakkönyvekkel való ellátása céljából alapított *Jakabffy* Ferenc könyvalapítvány gyarapításához újabban *Karvaly* Gyula és *Wirth* Ferenc Nándor építő mester tagtársak 20—20 korona adománnyal járultak.

Fogadják nemeslelkű adományukért ez uton az elnökség köszönetét.

□ □

□ □

Munkásbiztosítás. A napi 8 koronánál és évi 2400 koronánál magasabb bérrel alkalmazottnak betegség esetére való biztosítása ügyében a budapesti ker. biztosító pönztár igazgatósága a következő átiratot intézte hozzánk:

T. Budapesti építőmesterek stb. ipartestülete Budapest. Az 1907. évi XIX. t.-c. életbelépte alkalmával vitássá vált a kérdés, hogy pénztárunk tagjai maradhatnak-e továbbra is azok az alkalmazottak, akik az 1891. évi XIV. t.-c. értelmében pénztárunknak biztosított tagjai voltak; azonban fizetésük, illetve keresetük időközben évi 2400 koronán, illetve napi 8 koronán felül emelkedett; tehát meghaladja azt a határt, amelyen belül az új törvény 1. §-a szerint az ott felsorolt alkalmazottak betegség esetére biztosítási kötelezettség alá esnek.

Igaz ugyan, hogy az 1891. évi XIV. t.-c. rendelkezése szerint is a napi 8 korona keresetnél magasabb bérrel alkalmazottak sem tartoztak biztosítási kötelezettség alá; csupán önkéntes tagjai lehettek a kerületi pénztárnak s hogy mégis az új törvény életbeléptéig, mint kötelezett tagok kezeltettek, annak oka az volt, hogy a munkaadók a korábban a IV. bérosztályban bejelentett alkalmazottak bére, illetve fizetése körül beállott változásokat pénztárunkhoz nem jelen-

tették be. Akkoriban ugyanis a hatályban levő napiosztályok szerint a 4 koronán felüli keresettel bíró összes tagokat, tekintet nélkül a fizetés vagy bér magasságára, a IV-ik osztályba sorozták. A 4 koronán felüli bérváltozásra tehát súlyt nem helyeztek.

A 8 koronánál többet keresők biztosítása körül felmerült kérdés tisztázása szempontjából pénztárunk folyó évi április hó 10-én az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztárhoz előterjesztést tett, melynek elintézését az Országos Pénztár folyó év augusztus hó 1-én életbeléptetett alapszabályai 14. §-ának rendelkezésében látjuk. E szakasz ugyanis akként rendelkezik, hogy a betegség esetére biztosítottak tagsága megszűnik, ha javadalmazása az alkalmazás tartama alatt a napi 8 korona, vagy évi 2400 koronán felül emelkedik. Ily rendelkezés folytán pénztárunk kénytelen volt megszüntetni mindazoknak a tagságát, akiket az augusztus hó folyamán elrendelt általános bejelentések alkalmával munkaadóik napi 8 koronánál nagyobb javadalmazással jelentettek be.

Ez az intézkedés nagy elégtelenséget keltett az érdekelt munkaadók és alkalmazottaik körében és ennek kifolyásaképp a grafikai munkások szakegylete panasszal élt a Magyar Királyi Állami Munkásbiztosítási Hivatalhoz, mely a panaszt pénztárunk előterjesztése alapján 4632/908. sz. leiratában intézte el.

A leiratot másolatban azon kérelemmel közöljük a t. Elnökséggel, hogy sziveskedjék annak tartalmát az egyesület tagjaival megfelelőleg közölni. (A rendelkezést alább közöljük. Szerk.)

Ezen felül tájékoztatásul megjegyezzük, hogy a Magyar Királyi Állami Munkásbiztosítási hivatal 2500/1908. számú leiratának 6. §-a szerint azon alkalmazottaknál, akiknek bére, vagy fizetése nem állandó, hanem a kereset a teljesített munkamennyiséghez képest rendszeresen változik, illetve sűrűbb hullámzásoknak van kitéve (akkord munka, óradijasok) stb. az átlagos napibérosztályba való besorozást a kerületi munkásbiztosító pénztár végzi.

E célból a munkaadó által az alkalmazottak meghallgatása mellett s lehetőleg velük egyetértőleg állapítandó meg a tényleges keresetnek megfelelő egy munkanapra eső átlagos kereset, melynek alapján az átlagos napi bérosztályba való sorozás megtörténhetik.

Ha az alkalmazottak munkaadóikkal ily átlagos napibér megállapítására vonatkozólag megegyezni nem tudnának, pénztárunk hajlandó a munkaadó és alkalmazottainak megbízottait értekezletre egybehívni és az átlagos kereset megállapítását előmozdítani.

Az állami munkás háztelepek ügyében a pénzügyminiszter úr hozzá intézett fölterjesztésünkre f. hó 16-án kelt leirattal válaszolt.

Érdeklődésünkről a miniszter örömmel vett tudósítást és méltányolva a fölterjesztésünkben felhozott jelentős szempontokat, eleve is kijelenti, hogy azt a javaslatunkat, mely szerint a munkás telepek felépítése több részre osztva adassék vállalatba, megfontolás tárgyává teendí s amennyiben a gyors és olcsó építkezés ezt megengedi, annak idején készséggel veendő figyelembe.

□ □

□ □

Adakozások a Jakabffy Ferenc-féle könyvalapítványra. A Bloch Leo építő mester kartársunk által munkavezetőknek, segédeknek és tanoncoknak szakkönyvekkel való ellátása céljából alapított *Jakabffy* Ferenc könyvalapítvány gyarapításához újabban *Karvaly* Gyula és *Wirth* Ferenc Nándor építő mester tagtársak 20—20 korona adománnyal járultak.

Fogadják nemeslelkű adományukért ez uton az elnökség köszönetét.

□ □

□ □

Munkásbiztosítás. A napi 8 koronánál és évi 2400 koronánál magasabb bérrel alkalmazottaknak betegség esetére való biztosítása ügyében a budapesti ker. biztosító pönztár igazgatósága a következő átiratot intézte hozzánk:

T. Budapesti építőmesterek stb. ipartestülete Budapest. Az 1907. évi XIX. t.-c. életbelépte alkalmával vitássá vált a kérdés, hogy pénztárunk tagjai maradhatnak-e továbbra is azok az alkalmazottak, akik az 1891. évi XIV. t.-c. értelmében pénztárunknak biztosított tagjai voltak; azonban fizetésük, illetve keresetük időközben évi 2400 koronán, illetve napi 8 koronán felül emelkedett; tehát meghaladja azt a határt, amelyen belül az új törvény 1. §-a szerint az ott felsorolt alkalmazottak betegség esetére biztosítási kötelezettség alá esnek.

Igaz ugyan, hogy az 1891. évi XIV. t.-c. rendelkezése szerint is a napi 8 korona keresetnél magasabb bérrel alkalmazottak sem tartoztak biztosítási kötelezettség alá; csupán önkéntes tagjai lehettek a kerületi pénztárnak s hogy mégis az új törvény életbeléptéig, mint kötelezett tagok kezeltettek, annak oka az volt, hogy a munkaadók a korábban a IV. bérosztályban bejelentett alkalmazottak bére, illetve fizetése körül beállott változásokat pénztárunkhoz nem jelen-

tették be. Akkoriban ugyanis a hatályban levő napiosztályok szerint a 4 koronán felüli keresettel bíró összes tagokat, tekintet nélkül a fizetés vagy bér magasságára, a IV-ik osztályba sorozták. A 4 koronán felüli bérváltozásra tehát súlyt nem helyeztek.

A 8 koronánál többet keresők biztosítása körül felmerült kérdés tisztázása szempontjából pénztárunk folyó évi április hó 10-én az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztárhoz előterjesztést tett, melynek elintézését az Országos Pénztár folyó év augusztus hó 1-én életbeléptetett alapszabályai 14. §-ának rendelkezésében látjuk. E szakasz ugyanis akként rendelkezik, hogy a betegség esetére biztosítottak tagsága megszűnik, ha javadalmazása az alkalmazás tartama alatt a napi 8 korona, vagy évi 2400 koronán felül emelkedik. Ily rendelkezés folytán pénztárunk kénytelen volt megszüntetni mindazoknak a tagságát, akiket az augusztus hó folyamán elrendelt általános bejelentések alkalmával munkaadóik napi 8 koronánál nagyobb javadalmazással jelentettek be.

Ez az intézkedés nagy elégtelenséget keltett az érdekelt munkaadók és alkalmazottaik körében és ennek kifolyásaképp a grafikai munkások szakegylete panasszal élt a Magyar Királyi Állami Munkásbiztosítási Hivatalhoz, mely a panaszt pénztárunk előterjesztése alapján 4632/908. sz. leiratában intézte el.

A leiratot másolatban azon kérelemmel közöljük a t. Elnökséggel, hogy sziveskedjék annak tartalmát az egyesület tagjaival megfelelőleg közölni. (A rendelkezést alább közöljük. Szerk.)

Ezen felül tájékoztatásul megjegyezzük, hogy a Magyar Királyi Állami Munkásbiztosítási hivatal 2500/1908. számú leiratának 6. §-a szerint azon alkalmazottaknál, akiknek bére, vagy fizetése nem állandó, hanem a kereset a teljesített munkamennyiséghez képest rendszeresen változik, illetve sűrűbb hullámzásoknak van kitéve (akkord munka, óradijasok) stb. az átlagos napibérosztályba való besorozást a kerületi munkásbiztosító pénztár végzi.

E célból a munkaadó által az alkalmazottak meghallgatása mellett s lehetőleg velük egyetértőleg állapítandó meg a tényleges keresetnek megfelelő egy munkanapra eső átlagos kereset, melynek alapján az átlagos napi bérosztályba való sorozás megtörténhetik.

Ha az alkalmazottak munkaadóikkal ily átlagos napibér megállapítására vonatkozólag megegyezni nem tudnának, pénztárunk hajlandó a munkaadó és alkalmazottainak megbízottait értekezletre egybehívni és az átlagos kereset megállapítását előmozdítani.

Azok pedig, akiknek fix fizetésük van s ez heti 48 koronánál nagyobb, amennyiben az 1907. évi XIX. t.-c. életbeléptetését közvetlenül megelőzőleg az 1891. évi XIV. t.-c. alapján a kerületi betegségélyző pénztárnál legalább 3 hónapon át önként biztosítva voltak, pénztárunknak önkéntes tagjai lehetnek. Az esetben tehát, ha a heti 48 koronánál nagyobb fix fizetéssel bíró alkalmazottak ily módon önkéntes tagokként kívánnak felvétetni, ebbeli szándékukat írásban jelentsék be pénztárunknál, vagy jelentkezzenek személyesen. Ily önkéntes tagok bejelentését a munkaadó is esz- közölheti.

Ezek szerint a vitás kérdés megoldására két mód kínálkozik:

1. Az akkordmunkások munkaadóiktól kérjék oly átlagos bér megállapítását, mely a biztosítást lehetővé teszi.

2. A fix fizetéssel alkalmazottak pedig az 1907. évi XIX. t.-c. 7. §-a j) pontja értelmében önkéntes tagságuk elismerését kérjék.

Abban a reményben, hogy a t. Elnökség az ügy érdekében rendelkezésünkről egyesületének tagjait megfelelően értesíteni sziveskedik, még megjegyezzük, hogy e körlevelet az érdekelt munkás egyesületeknek is megküldöttük.

Budapesten, 1908. november hó 6-án. *Jászai S. s. k. elnök.*
Kiss s. k. igazgató. (P. H.)

□ □

□ □

Az állami munkásbiztosítási hivatalnak határozata a napi 8 koronán és évi 2400 koronán felüli javadalmazással bíró alkalmazottak biztosítása ügyében:

„Azok az alkalmazottak, akiknek napibére a 8 koronát, vagy évi fizetése a kétezernégyszáz koronát állandóan meghaladja, az 1907. évi XIX. törvénnyel szabályozott kötelező biztosítás keretébe egyáltalán nem vonhatók be és önkéntesen is csak az esetben biztosíthatók betegség esetére, ha az 1907. XIX. t.-c. alapján az 1907. évi július hó 1-ét megelőzőleg legalább 3 hónapig önkéntesen biztosítva voltak valamely az 1891. XIV. t.-c. alapján működő betegségélyző pénztárnál.

□ □

□ □

Ajánlkozás. *Miltner* Mihály kőművesmester tagtársunk, ez időszert Esztergomban lakik, akár építőmesterhez, akár vasbeton-építéshez, irodai munkára, művezetésre, speciális munkák kivételére esetleg alvállalkozói minőségben ajánlkozik.